

Erhvervsudvalget

MINISTEREN

28. november 2005

Erhvervsudvalget har med brev af 10. november 2005 anmodet om min besvarelse af følgende af spørgsmål:

Ad L 13 - spørgsmål 10:

”Hvad er et gebyr, og hvad er en væsentlig gebyrændring, og hvordan er sanktioneringen af gebyrbestemmelsen, hvis den overtrædes, og hvordan stilles forbrugerne, såfremt bestemmelsen ikke overholdes af virksomheden?”

Svar:

Med forslaget til § 13 indføres en generel regulering af adgangen til at opkræve gebyrer. Ifølge forslaget skal betingelserne for at ændre gebyrer i et løbende kontraktsforhold til ugunst for forbrugeren være klart fremhævet i kontrakten. Herudover skal ændringer af gebyrer eller nye gebyrer varsles over for forbrugerne med en rimelig frist, inden de får virkning. Væsentlige gebyrer og nye gebyrer skal endvidere varsles individuelt over for forbrugerne, inden de får virkning.

I bemærkningerne er det defineret, hvornår der foreligger et gebyr, samt hvornår gebyrændringen er væsentlig.

Et gebyr er typisk betaling for en særlig tjeneste, funktion eller ydelse, som er knyttet til en vare eller tjenesteydelse, eller et løbende aftaleforhold. Som eksempler kan nævnes faktureringsgebyrer, betalingsgebyrer, bestillingsgebyrer og opsigelsesgebyrer. Gebyrer kan være tvungne eller valgfrie, særligt de tvungne gebyrer kan anvendes til at hæve prisen på den oprindeligt aftalte pris på hovedydelsen.

Det bemærkes, at bestemmelsen udtrykkeligt ikke omfatter gebyrer, der er nærmere reguleret ved lov, fx rentelovens regler om rykkergebyrer.

Væsentlige ændringer af gebyrer skal ligesom indførelse af nye gebyrer varsles over for forbrugeren ved individuel kommunikation, inden ændringen får virkning. Øvrige gebyrændringer skal også varsles. I disse tilfælde er der dog ikke krav om, at dette skal ske ved individuel varsling.

Hvornår der foreligger en væsentlig ændring beror på en konkret vurdering i det enkelte tilfælde. I denne vurdering indgår som de væsentligste elementer ændringens størrelse set i forhold til det tidligere gebyr og i forhold til hovedydelsens værdi. En fordobling af et gebyr fra 5 kr. til 10 kr. i forhold til en hovedydelse på 300 kr. om året vil således kunne anses for væsentlig, mens resultatet ikke nødvendigvis vil være det samme, hvis hovedydelsen er på 30.000 kr. om året.

Det forhold, at der skal foretages en konkret vurdering, medfører imidlertid også, at andre faktorer kan inddrages. Er det generelle prisniveau i samfundet meget stabilt, vil en gebyrstigning lettere blive anset for at være væsentlig end i tider med høj inflation.

Hvis en stigning på et gebyr ligger på grænsen af at være væsentlig, vil samtidige stigninger på andre gebyrer, som er tilknyttet den samme hovedydelse kunne være udslagsgivende, således at gebyrændringen må vurderes som væsentlig.

Derimod vil den erhvervsdrivendes begrundelse for gebyrændringen typisk ikke være afgørende. Det forhold, at energipriserne stiger voldsomt og begrunder en stigning af et gebyr, vil typisk ikke kunne bruges som begrundelse for, at en ændring ikke er væsentlig. Det afgørende er således, hvordan en gebyrændring opleves fra forbrugernes synspunkt.

Det fremgår af lovforslagets bemærkninger, at gebyrreglen i § 13 må forstås i overensstemmelse med dansk formuerets almindelige regler, hvorefter ændringer i en aftale ikke kan ske ensidigt, medmindre der er hjemmel herfor i aftalen.

Bestemmelsen i § 13 giver ikke den enkelte forbruger krav på at få tilbagebetalt et ikke varslet gebyr. Men efter de almindelige aftaleretlige regler har en forbruger, der mødes af nye gebyrer eller voldsomme stigninger på de eksisterende gebyrer, som udgangspunkt ret til at opsige aftalen, inden de nye gebyrer træder i kraft.

Lovforslagets § 13 supplerer denne regel ved at stille krav om, at ændring af gebyrer eller indførelse af nye gebyrer skal varsles med en rimelig frist, inden de får virkning overfor forbrugeren. Er ændringen væsentlig, eller indføres der et nyt gebyr, skal varslingen ske med brug af individuel kommunikation. Såfremt forbrugeren kan opsige aftalen, skal dette fremgå af varslet, herunder betingelserne for at opsige aftalen.

Overtrædelse af bestemmelsens krav om individuel kommunikation er belagt med straf. Forbrugerombudsmanden har derfor mulighed for at indgive politianmeldelse og anmode om efterforskning med henblik på tiltalerejsning, hvis bestemmelsen overtrædes til skade for en større gruppe forbrugere.

Endvidere kan Forbrugerombudsmanden efter markedsføringslovens generelle regler om retsmidler i lovforslagets § 18, anlægge forbudssag ved domstolene med påstand om, at virksomheden ophører med den ulovlige virksomhed, samt at virksomheden påbydes at tilbagebetale ulovligt opkrævede gebyrer til sine kunder.

Sammenfattende sikrer disse bestemmelser en effektiv sanktionering af den nye gebyrbestemmelse.

Lars Barfoed

/Malene Linderoth